

“CE” İŞARETİ VE ÜLKEMİZDEKİ UYUM ÇALIŞMALARI

Dr. Mısra SÖZER
G.Ü. İletişim Fakültesi

Dr. Dilek GÜRKAN
G.Ü. İletişim Fakültesi

ABSTRACT

The aim of Customs Union is to integrate the single market of European Union, consequently, to provide the free movement of goods. The technical legislations among parties be harmonised for the free movement of goods. In our country necessary legislative, administrative and institutional measures have been implemented.

In accordance with the harmonisation of technical legislation, CE marking is affixed the products which provides their free movement. With the implementation of CE marking, export and competitive capacity of our products are estimated to be increased, consumer rights would be protected and headway will be made in integration of our country with the world market and European Union.

Keywords: Customs Union, CE Marking, Technical Legislation

ÖZET

Gümrük Birliği'nin amacı, Avrupa Birliği Tek Pazarına entegre olabilmek, dolayısıyla malların serbest dolaşımını sağlamaktır. Malların serbest dolaşımı için taraflar arasındaki teknik düzenlemelerin uyumlu

olması gerekmektedir. Ülkemizde de bu uyum çalışmaları kapsamında gereken hukuki ve kurumsal düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır.

CE işareti de, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde ürüne iliştilen bir işaret olup malların serbest dolaşımını sağlamaktadır. CE işaretinin uygulamaya geçmesiyle birlikte, ihracatımızın ve ürünlerimizin rekabet gücünün artacağı, tüketici haklarının korunacağı, ülkemizin dünya pazarları ve AB ile entegrasyonunda ilerleme sağlanacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gümrük Birliği, CE İşareti, Teknik Mevzuat Uyumu

GİRİŞ

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında ortaklık ilişkisi Ankara ve Katma Protokol Antlaşmaları çerçevesinde yürütülmüş ve 6 Mart 1995 tarihinde 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile yeni bir döneme girilmiştir. Bu kararın 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte Türkiye ile o zamanki adı ile Avrupa Topluluğu arasında sanayi ürünlerini kapsayan bir gümrük birliği tesis edilmiştir.

Türkiye; Gümrük Birliğinin ardından 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile belirlenen konularda yerine getirmesi gereken uyum ve mevzuat çalışmalarına başlamış, hukuki ve kurumsal düzenlemelerde bulunmuştur.

Bu çalışmanın amacı, öncelikle Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tesis edilen Gümrük Birliği kapsamında, malların serbest dolaşımı önündeki engellerin kaldırılması amacıyla yapılan teknik düzenlemeleri ve uyum çalışmalarını araştırmaktır. Bu uyum çalışmaları içinde CE işareti uygulamaları ve bunun Türkiye'ye yansımaları incelenmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE ÜRÜNLERE İLİŞKİN TEKNİK DÜZENLEMELER VE İLGİLİ YAKLAŞIMLAR

Avrupa Birliği'nin temel özelliklerinden birisi ürünlerin serbest dolaşımını sağlamasıdır. Bu amaca ulaşmanın mekanizmaları arasında ticarete yeni engellerin konmaması, karşılıklı tanınma ve teknik uyum bulunmaktadır(Erdil, 2003:95).

Avrupa Birliği'nde teknik mevzuat uyum çalışmalarının başlangıcı 1961 yılına dayanmaktadır. 1969 yılında Avrupa Topluluğunu kuran Roma Antlaşması'nın 100. maddesine göre, ulusal düzenlemeler arasındaki farklılıklar nedeniyle ortaya çıkan teknik engellerin kaldırılması için Klasik Yaklaşım adı verilen bir yaklaşım yürürlüğe konmuştur. Klasik Yaklaşım, mevzuat düzeyindeki teknik kurallar ile eş etkiye sahip standartların tümünün uyumlaştırılmasını hedeflemiştir. Ancak ortak mevzuatın oluşturulmasının uzun zaman alması ve her ürün için ayrı ayrı hazırlanan teknik düzenlemelerin hızla gelişen teknolojiye ayak uyduramaması nedeniyle, Yeni Yaklaşım olarak adlandırılan politika 1985 yılı itibarıyla uygulamaya konulmuştur. Bu yaklaşım, toplu uyumlaştırmayı öngören eski yaklaşım ile ticarete ülkelerin birbirlerinin kanunlarını tanımlarını içeren ve tam liberalizasyona dayanan karşılıklı tanıma anlayışının arasında yer alan bir sistem belirlemiştir(Şensoy,2001:33).

Yeni Yaklaşımında her bir ürünle ilgili ayrı bir teknik düzenleme oluşturulması yerine, birbirine benzeyen ürünlerin aynı grupta toplanarak genel bir teknik döküman oluşturulması ve "Temel Gereker" olarak ele alınan insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması çerçevesinde hazırlanan mevzuatın uyumlaştırılması öngörülmüştür. Bu yaklaşımın temel ilkeleri şunlardır: (DTM, 2005a:1).

- Mevzuat uyumu, toplulukta serbest dolaşıma giren malların temel gerekleri karşılaması ile sınırlandırılmıştır.
- Direktiflerdeki temel gereklere karşılık gelen ürünlere ilişkin teknik özellikler uyumlaştırılmış standartlarda yer alacaktır.
- Uyumlaştırılmış standartları veya diğer standartları uygulamak isteğe bağlı olup, üretici her zaman diğer teknik belgelere de başvurabilecektir.
- Uyumlaştırılmış standartlara uygun üretilen ürünlerin temel gerekleri karşıladığı kabul edilecektir.

Yeni Yaklaşımında ürünün sahip olması gereken asgari güvenlik koşulları uyumlaştırılmış, ürünlere yönelik ayrıntılı teknik kurallar ise, Avrupa Standardizasyon Kuruluşları CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC (Avrupa Elektronik Standardizasyon Komitesi) ve

ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartlar Enstitüsü) tarafından hazırlanan standartlarla belirlenmiştir.

Yeni Yaklaşım, geliştirdiği direktiflerle teknik mevzuatın uyumlaştırılmasını, ürünlerin asgari güvenlik şartlarını, test yöntemlerini ve uygunluk değerlendirme hizmeti veren kuruluşların teknik çalışma yöntemlerini belirlemiştir. Yeni yaklaşım direktifleri, malların serbest dolaşımının teknik harmonizasyon ve standardizasyon yolu ile sağlanmak istendiği bir dizi direktiften oluşmaktadır (Gülkaya, 1995:14). Avrupa Birliği Yeni Yaklaşım Direktifleri adı verilen 32 direktif ile, sağlık ve güvenlik kriterlerini içeren düzenlemeler hazırlanmıştır.

Amaç ve kapsamın tanımlandığı ilgili direktifler, iç üretimin kontrolü ve teknik dosyaların hazırlanması, emniyet ve güvenlik hedeflerinin temel koşulları, piyasa denetimi ve piyasaya arzın engellenmesi, zorlayıcı emniyet kuralları, standartlar ve standartların bulunmadığı durumlar, CE işaretinin kullanılması, CE işareti ve uygunluk değerlendirme kuruluşlarının çalışma düzeni gibi konuları içermektedir (Erdil, 2003:97).

Teknik düzenlemelerin uyumlu olması malların serbest dolaşımı açısından yeterli bulunmamış, sistemin etkin bir şekilde işleyebilmesine destek olmak için Global Yaklaşım (1989) ve Modüler Yaklaşım (1990) ile ürünün test ve uygunluk değerlendirme prosedürleri düzenlenmiştir.

Global Yaklaşım; test, deney ve belgelendirme konusunda karşılıklı uyum ve tanımayı amaçlamış, bu yaklaşımla ürünlere ilişkin uygunluk değerlendirme işlemlerinin "Onaylanmış Kuruluş" olarak atanan kuruluşlara yaptırılması öngörülmüştür.

Mevzuat hazırlayıcılara yönelik oluşturulmuş bir modüler sistem olan Modüler Yaklaşım ise, ürünlerin özelliklerini ve taşıdıkları risk oranlarını dikkate alarak uygunluk değerlendirme yöntemlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Mevzuat hazırlayıcı düzenlemek istediği bir alanda insan, hayvan sağlığı ve güvenliği ve çevre korumasını sağlamak üzere bir modülü veya modüler kombinasyonu ilgili mevzuatın kapsamına alarak uygunluk değerlendirme prosedürlerini belirleyebilmektedir. Temel olarak, A'dan H'ye kadar 8 modül vardır. Aşağıda A'dan H'ye kadar sıralanan modüller kısaca tarif edilmektedir (İSO, 2005:5).

A Modülü (Üretim İç Kontrolü): Hem tasarım hem de üretim safhalarını içeren bu modülde üretici ürünün tasarım, üretim ve kullanım

amaçlarını açıklayan teknik dokümanları ve CE uygunluk beyanını hazırlar ve ürüne CE işareti ilişirir. Bu modülde onaylanmış kuruluşun müdahalesine gerek yoktur.

B Modülü (AB Tip İncelemesi): yalnızca tasarım aşamasını kapsayan bu modül genellikle tek başına kullanılmaz. Cumhuriyet Halk Partisi, D, E ve F modülleri ile birlikte kullanılır. Üretici, mamulle ilgili dokümanları ve mümkünse prototipi onaylanmış kuruluşa teslim eder. Onaylanmış kuruluş ürünün temel gereklere uygunluğunu test eder, ya da ettirir ve Tip İncelemesi Belgesini tanzim eder.

C Modülü (Tipe Uygunluk Beyanı): Üretim aşamasına yönelik olan bu modül B modülü ile birlikte kullanılır. Üretici ürünün AB tip inceleme belgesinde açıklanan tipe uygun olarak üreteceğini beyan ve garanti eder. Bu modülde, bazı teknik düzenlemeler onaylanmış bir kuruluş tarafından ya da onaylanmış kuruluş sorumluluğunda rasgele yapılacak ürün kontrollerini gerekli kılabilir.

D Modülü (Üretim Kalite Güvencesi): Üretim aşamasını kapsar ve B modülünü takip eder. Üretim, tesis ve servis aşamalarını içeren bir kalite güvence sistemin kurulmasını öngörür. Ürünün temel gerekleri ile ilgili testler onaylanmış kuruluş tarafından yapılır.

E Modülü (Ürün Kalite Güvencesi): Üretim aşamasını kapsar ve B modülünü takip eder. Son muayene ve deneyleri içeren bir kalite güvence sistemin kurulmasını öngörür. İmalatçı nihai ürünün test ve deneyleri kalite sistemi çerçevesinde yapar.

F Modülü (Ürün Doğrulaması): Sadece üretim aşamasına yönelik bu modül B modülü ile birlikte kullanılır. Onaylanmış bir kuruluş, ürünün teknik dokümanlara ve tip incelemesindeki tanımlara uygunluğunu denetlediği bu modül çerçevesinde yazılı uygunluk belgesi ile birlikte ürüne CE işareti ilişirir.

G Modülü (Birim Doğrulaması): Hem tasarım hem de üretim aşamalarını kapsayan bu modül, genellikle siparişe göre veya küçük çaplı seri imalatlar için kullanılır. Üretici, ürünün tasarım ve üretim aşamalarını da içeren bir teknik dosya hazırlar. Onaylanmış kuruluş ürünün teknik düzenlemelerde belirtilen gereklere uygunluğunu tespit etmek için gerekli incelemeleri yapar. İmalatçı yazılı uygunluk beyanını hazırlar ve CE işaretini ilişirir.

H Modülü (Tam Kalite Güvencesi): Tam kalite güvencesi sisteminin uygulanmasını öngören Hürriyet modülü tasarım ve imalat

aşamalarını birlikte kapsamaktadır. Modüle göre üretici, tasarım, üretim, tesis ve servis aşamaları içeren bir kalite güvence sistemini tesis etmeli ve onaylatmalıdır. Kalite güvence sistemi, ürünlerin ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen gereklere uygunluğunu sağlar. Üretici, her ürüne CE işaretini iliştirir ve yazılı uygunluk beyanı düzenler.

Bazı yönetmeliklerde bu modüllerin uygulanmasında farklılıklar bulunmakta ve bu farklar temel modüllerin varyasyonları olarak adlandırılmaktadır.

Üreticiye ürünün teknik düzenlemelere uygunluğunun kanıtlanmasında birden fazla alternatif sunulmaktadır. Üretici ürünün ilgili direktiflerinde öngörülen modüler kombinasyondan birini uygulayabilmektedir. Ancak ürünün birden fazla direktif kapsamında değerlendirilmesi gerekiyorsa, en yüksek risk seviyesini dikkate alan modüler kombinasyon seçilmelidir.

CE UYGUNLUK İŞARETİ

CE uygunluk işareti, 1985 yılında benimsenen Yeni Yaklaşım politikası ile gündeme gelmiştir. Bu işaret Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamında yer alan ürünlerin, ilgili direktiflere uygun olduğunu ve öngörülen bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren AB mevzuatına uygunluk işaretidir.

CE işareti, ilgili ürünlerin AB direktifleri ile belirlenen sağlık, güvenlik, çevrenin ve tüketicinin korunması gereklerine uygun olduğunu belirtmekte ve AB üyesi ülkeler arasında rahatça serbest dolaşıma girmesini sağlamaktadır. Bu işaret bir nevi ürünün pasaportu işlevini görmektedir.

CE işareti hangi ürünlerin Topluluk tarafından güvenli sayıldığı konusunda tüketiciye bilgi verir. Bir üründe CE işaretinin bulunması, o ürünün kaliteli ve ortak standartlara uygun olduğu anlamına gelir. (Dura ve Atik, 2003:301)

Önceleri CE işareti, "Conformite Europeenne", yani Avrupa'ya uygunluk kelimelerinin baş harflerini teşkil ediyordu, daha sonra ise "Community Europe" yani Avrupa Toplulukları kelimelerinin baş harflerinden oluşması daha uygun görülmüştür(Daştan, 2003:3).

Ürüne iliştirilen CE işareti sorumlu kişinin, ürünün ilgili tüm topluluk hükümlerine uyumlu olduğu ve gerekli uygunluk değerlendirme prosedürlerinin tamamlandığına dair beyanıdır.

Zorunlu bir işaret olan CE işareti, üretici tarafından ürün pazara sunulmadan veya hizmete sokulmadan önce ürünün üzerine iliştirilmelidir. İlgili teknik düzenlemede aksi belirtilmediği takdirde, en az beş milimetre boyunda CE harflerinden oluşmakla birlikte ilgili direktiflerde izin verildiği hallerde küçültülebilir. Ürüne veya bilgi levhasına iliştirilen bu işaret; görünür, okunabilir ve silinmeyecek özellikte olmalıdır.

CE işaretinin iliştirilmesi için AB direktiflerinde öngörülen uygunluk değerlendirme işlemleri genel olarak ikiye ayrılabilir: (DTM, 2005c:3).

- İlk olarak, üretici, kendi imkanlarıyla veya başka bir test kuruluşuna ürünün testini yaptırmak suretiyle ilgili direktife uygun olup olmadığını tespit edebilmektedir. Ürünün uygun olması halinde üretici bir uygunluk beyanı düzenleyerek ürününe CE işaretini iliştirmektedir. Bu uygunluk değerlendirme yönteminin öngörüldüğü ürün gruplarına bakıldığında, daha düşük risk taşıdıkları ve/veya taşıdıkları riskin tespitinin görece daha kolay olduğu görülmektedir.

- İkinci olarak, daha yüksek riskli ve/veya riskin değerlendirmesinin tespit edilebilirliğinin daha zor olarak görüldüğü ürün gruplarında ise, üreticinin mutlaka AB üyesi ülkelerde yerleşik olan fakat diğer ülkelerde de şube veya temsilcilikleri bulunan onaylanmış kuruluşlara başvurma zorunluluğu bulunmaktadır. Üçüncü bir taraf olmak zorunda olan bu test ve/veya belgelendirme kuruluşlarının yapacağı test sonucunda ürünün ilgili mevzuata uygun olduğunun tespit edilmesi halinde üretici yine bir uygunluk beyanı düzenleyerek ürününe CE işaretini iliştirmektedir.

Bir ürün için hangi türden uygunluk değerlendirme yöntemine başvurulacağı konusunda temel rehber ilgili direktif olup, burada izlenecek uygunluk değerlendirme işlemleri detaylı olarak belirlenmiştir. Ürün CE işareti iliştirilmesini gerektiren birden fazla direktife tabi ise, CE işareti ürünün tüm direktif hükümlerine uyduğunu gösterir. Eğer ürün, herhangi bir Yeni Yaklaşım direktifi kapsamına girmiyorsa, CE işareti iliştirilemez.

CE işareti iliştirme yükümlülüğü, ilgili direktifler kapsamına giren ve topluluk pazarına yönelik tüm ürünler için geçerlidir. Bu nedenle CE işareti; (DTM, 2005b:1).

- Üye ülkelerde veya üçüncü ülkelerde üretilmiş olsun tüm yeni ürünlere
- Üçüncü ülkelere ithal edilen kullanılmış ve ikinci el ürünlere
- Direktiflere göre yeni ürün olarak kabul edilen ciddi olarak değişim görmüş ürünlere iliştilmelidir.

CE işareti iliştilmesi zorunlu olan, Avrupa Birliği Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamına giren ürün grupları; alçak gerilim cihazları, basit basınçlı kaplar, oyuncaklar, inşaat malzemeleri, elektromanyetik uygunluk, makinalar, kişisel korunma donanımları, otomatik olmayan tartı aletleri, dondurucular, vücuda yerleştirilebilir aktif tıbbi cihazlar, tıbbi cihazlar, in vitro tıbbi tanı cihazları, gaz yakan cihazlar, yeni sıcak su kazanları, sivil kullanım amaçlı patlayıcılar, patlayıcı ortamlarda kullanılan ekipmanlar, açık havada kullanılan ekipmandan çevreye yayılan gürültü, flüoresan lambalardan enerji etkinliği, asansörler, basınçlı ekipmanlar, gezi amaçlı tekneler, radyo ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, yolcu taşıma amaçlı kablo üzerinde hareket eden araçlardır.

TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİ KAPSAMINDA TEKNİK MEVZUAT UYUM ÇALIŞMALARI

Türkiye-AB Gümrük Birliğinin esas amacını teşkil eden “malların serbest dolaşımı” ilkesi, taraflar arasındaki teknik düzenlemelerin birbiriyle uyumlu olmasını gerektirmektedir(DPT, 2000:29). Türkiye-AB Gümrük Birliği Anlaşması, 6 Mart 1995 tarihinde Ortaklık Konseyinin 1/95 sayılı kararı ve Avrupa Parlamentosu’nun aynı tarihli onayı ile kabul edilmiş ve 1 Ocak 1996 tarihinde ise uygulamaya konulmuştur. (Şahinöz, 2004:32). Söz konusu karar uyarınca, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri ticaretinde AB ile Türkiye arasında gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve miktar kısıtlamaları bu tarihten itibaren kaldırılmış ve bu ürünlerde üçüncü ülkelere karşı Türkiye, AB’nin Ortak Gümrük Tarifesini uygulamaya başlamıştır.

OKK’nın 8. ve 11. maddeleri teknik mevzuat uyumu ile ilgili olup, Türkiye’nin kararın yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıl içinde AB teknik mevzuatını kendi iç yasal düzenlemelerine dahil etmesini öngörmüştür. Bu kapsamda, Türkiye’nin uyumlaştıracakı mevzuat listesi ile bu mevzuatın Türkiye tarafından uygulanma koşul ve kuralları ise, 2/97 sayılı OKK ile belirlenmiştir.

Teknik mevzuat uyumu konusunda Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinatörlüğünde yürütülen ve ilgili kamu kuruluşlarının katılımıyla yapılan çalışmalar sonunda 1997 yılında 32 ana başlık altında yer alan 300 üzerindeki direktif, yönetmelik ve kararı uyumlaştıracak kamu kurum ve kuruluşları belirlenerek resmi hale getirilmiştir. Uyumlaştırmada 32 konu başlığı için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Çevre, Ulaştırma Bakanlıkları gibi sorumlu kuruluşlar tespit edilmiştir(Erdil, S. 2003:98).

Ticarette teknik engellerin kaldırılmasında akreditasyon da önemli bir yer tutmaktadır. Akreditasyon; laboratuvarların, belgelendirme ve muayene kuruluşlarının üçüncü bir tarafça belirlenen teknik kriterlere göre çalıştığının, bağımsız ve tarafsız bir kuruluş tarafından onaylanması işlemidir(Karlık, 1998:592). Akreditasyona, her ne kadar zorunlu bir işlem olmasa da, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi AB üyesi ülkelerde de büyük önem verilmektedir. Ülkemizde de teknik mevzuat uyumu kapsamında akreditasyon konusundaki eksiklik nedeniyle, 1999 yılında Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) kurulmuştur.

Uyumlaştırmakla yükümlü olduğumuz AB teknik düzenlemelerinin ortak temel hükümler çerçevesinde uygulanabilmesi, standardizasyon sistemimizin AB sistemine paralel hale getirilmesi ve CE işareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi gibi kavramların açıklanması için 4703 sayılı “Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” hazırlanmıştır. Kısa adıyla Çerçeve Kanun diye bilinen bu kanun, 11 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4703 sayılı kanun, ürünlerin piyasaya arz koşullarını, üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini, uygunluk değerlendirme kuruluşları ile ülkemizde yeni oluşturulacak onaylanmış kuruluşların sorumluluklarının tanım ve açıklamalarını, piyasa gözetimi ve denetimi ile ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve imha edilmesine ilişkin değerlendirmeleri kapsamaktadır.

Bu kanuna istinaden hazırlanan “Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik”, “CE Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik” ve “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik” 11 Ocak 2002 tarihinde, “Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik” ise 3 Mayıs 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ancak, söz konusu kanun ile uygulama yönetmeliklerinin 11 Ocak 2002 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi, ürünlere CE işareti iliştilme zorunluluğunun da bu tarihte başladığı anlamına gelmemektedir.

Ülkemizde üretilerek iç piyasaya arz edilecek olan ürünlerin CE işareti taşımasının zorunlu olabilmesi için, ilgili bakanlıklar ve kamu kuruluşları tarafından hazırlanan ve ürünlere CE işareti iliştilmesini öngören teknik mevzuatın Türkiye’de yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Teknik mevzuat uyumunun pratikte uygulanabilir olması için sadece direktifleri uyumlaştıran yönetmeliklerin yürürlüğe girmesi yeterli olmayıp, bu direktiflerin atıfta bulunduğu uyumlaştırılmış standartların da ülkemizde Uyumlaştırılmış Türk Standardı haline getirilmesi ve iç mevzuatımıza aktarılması gerekmektedir. Bu ise, kendi teşkilat yasası bu yasaya istinaden 4703 sayılı kanunda yapılan görevlendirmeye göre Türk Standartları Enstitüsü tarafından yerine getirilmektedir(DTM, 2005d:2).

Türk Standartları Enstitüsü, ülkemizin ihtiyaç duyduğu standartları hazırlamak, laboratuvar ve belgelendirme hizmeti vermek amacıyla faaliyet gösteren bir kurum olarak, AB teknik mevzuatının uygulanmasında önemli yer tutan EN Standartlarını (Avrupa Standartları) uyumlaştırmıştır. Kurum, Avrupa Standardizasyon Kuruluşları CEN ve CENELEC ‘in gözlemci üyesidir.

Mevzuat uyumu açısından bugün itibariyle 22 Yeni Yaklaşım Direktifinden 19’u yayınlanmış ve bunların bir kısmı yürürlüğe girmiştir. Yeni Yaklaşım Direktifleri uyumlaştırılırken, kurumlarımız aynı zamanda onaylanmış kuruluş atama kriterlerini de her bir ürün grubu için bir tebliğ şeklinde yayınlamış veya yayınlamaktadır(Kuş, 2004:8).

SONUÇ

Avrupa Birliği’nde malların serbest dolaşımı ve bu çerçevede teknik engellerin kaldırılması konusunda mevzuat uyumu çalışmaları ile CE işaretinin ürünlere iliştilmesi zorunlu hale gelmektedir.

CE işareti, Avrupa Birliği’nin uyulması zorunlu olan Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamında yer alan ürünlere iliştilen bir güvenlik işareti olup, mevzuat kapsamına giren üye ülkelere arz edilecek ürünlerin bu işareti taşıması gerekmektedir. CE işaretinin uygulamaya geçmesi ile, ülkemiz ekonomisi açısından orta ve uzun vadede;

- Sanayimizin kalite altyapısının yükselmesi,
- İç ve dış piyasalarda ürünlerimizin rekabet gücünün artması,
- Piyasaya sadece teknik düzenlemesine uygun ürünlerin arzı sağlanarak tüketicilerin hakları ve çıkarlarının korunması

- Ülkemizin dünya pazarları ve AB ile entegrasyonunda önemli adımlar atılması,
- Ürünlerimizin AB'ye girişinde karşılaşılan teknik engellerin ortadan kaldırılması

gibi olumlu katkılar sağlaması beklenmektedir.

Ancak, AB bugüne kadar Türkiye tarafından atanan ve bildiri yapılan onaylanmış kuruluşları gerekli AB prosedürü tamamlayarak AB Resmi Gazetesinde ilan etmemiştir.

Avrupa Birliğinde, bugün itibariyle CE işareti yönelik uygunluk değerlendirme hizmetleri verebilecek toplam 1488 Yetkilendirilmiş Kuruluş bulunmaktadır. Bu durum, Türk sanayicisini AB resmi gazetesinde ilan edilen onaylanmış kuruluşların belgelerine mahkum etmektedir.

Üreticimiz için bu uygunluk değerlendirme işlemleri çok büyük bir maddi külfet getirmekte, ayrıca işlemlerin tamamlanması büyük zaman kayıplarına neden olmaktadır.

Bununla birlikte, 1995'te imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması gereğince, Avrupa Birliği içerisinde gelen CE işaretli ürünler ülkemiz gümrüklerinde engelle karşılaşmamakta ve piyasaya arz edilebilmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Daştan, A. (2003) "Avrupa Birliği Direktiflerinin Firmalarımızın Dış Ticaretine Etkileri", İgeme'den Bakış Dergisi, Sayı:25.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı (2005 a) "Avrupa Birliği'nde Teknik Mevzuat Uyum Çalışmaları" <www.dtm.gov.tr>.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı (2005 b) "CE İşareti" <www.dtm.gov.tr>.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı (2005 c) "CE Uygunluk İşareti" <www.dtm.gov.tr>.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı (2005 d) "CE Uygunluk İşareti ve Ülkemizde Uygulanmasına Dair Sorular- Cevaplar" <www.dtm.gov.tr>
- Dura, C., Atik, H. (2003) Avrupa Birliği Gümrük Birliği ve Türkiye, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Kamu-İş; C: 9, S: 1/2007

Erdil, T.S. (2003) ““CE” İşareti Uygulamaları ve Türkiye’de Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Geliştirilmesindeki Sorunlar”, Dış Ticarete Durum, Kasım 2003, Sayı:53, 90-102.

Gülkaya, M. (1995) Avrupa Tek Pazarı Oluşumunda Avrupa Birliği ve Teknik Mevzuatın Uyumunu, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul.

İstanbul Sanayi Odası (2005) “CE İşareti” <www.iso.org.tr>.

Karluk, R. (1998) Avrupa Birliği ve Türkiye, Beta Basım Yayım, İstanbul.

Kuş, M. (2004) “AB Teknik Mevzuatı ve Ülkemizdeki Uyum”, İgeme’den Bakış Dergisi, Sayı:27

Şahinöz, A. (2004) “AB-Türkiye: Ticari İlişkiler ve Gümrük Birliği”, İktisat İşletme ve Finans, Sayı:219, 28-45.

Şensoy, A. (2001) Avrupa Birliği’nin Malların Serbest Dolaşımı Mevzuatına Uyumda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TÜSİAD, İstanbul.

Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri Özel İhtisas Komisyonu Raporu (2000) Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Yayın No: DPT:2545-ÖİK:561, Ankara.